

Od Redakcji

Jednym z charakterystycznych wymiarów życia człowieka jest chęć poznania własnych korzeni. Dotarcie do genezy, pierwotnej przyczyny istnienia jakiejś rzeczywistości, pozwala spojrzeć na nią w sposób całościowy. Stąd również w przestrzeni kościelnej jest miejsce na refleksję, którą nazwać możemy „genetyką”. Pierwsza część artykułów publikowanych w niniejszym zeszycie dotyczy właśnie genetyki liturgicznej. Całość otwiera opracowanie ks. Jacka Nowaka SAC, w którym autor ukazuje zależność, jaka istnieje między Kościołem i liturgią, wskazując, że żadna z tych rzeczywistości nie może istnieć bez drugiej. W następnej kolejności ks. Daniel Brzeziński podjął się próby ukazania chrześcijańskiej liturgii w hermeneutycznym kluczu genetyki, wskazując na analogie formalne zachodzące między genetyką, jako nauką przyrodniczą, a liturgiką. Z kolei ks. Jarosław Superson SAC w swoim artykule wskazuje i przybliża istotne składniki czynności liturgicznych sprawowanych w czasie Eucharystii celebrowanej w II w., zwłaszcza w odniesieniu do liturgii słowa. Ostatnim artykułem podejmującym kwestie genezy liturgii jest tekst autorstwa ks. Mateusza Potoczego, w którym ukazano wspólny genotyp liturgii Kościoła w różnych obrządkach.

W kolejnym artykule ks. Francis Pittapillil ukazuje i omawia wczesnośredniowieczne *ordo* chrzcielne w Kościele Wschodu na podstawie kazań anonimowego autora z IX w. Natomiast Mirosław Rucki ukazuje żydowską księgę *Sefer habrachot* używaną do celebracji związanych z liturgią domową.

W dalszej części czytelnik zapozna się z opracowaniem ks. Karola Litawy, w którym historycznej analizie poddany został obrzęd nałożenia paliusza metropolitom. Natomiast w kolejnym studium, ks. Maciej Skóra, zwraca uwagę na teologię zawartą w obrzędach święceń prezbiteratu w odnowionym po Soborze Watykańskim II Pontyfikale Rzymskim. Z kolei ks. Andrzej Żądło podejmuje refleksję na temat sakramentu bierzmowania na podstawie najnowszych wytycznych Konferencji Episkopatu Polski. Dział liturgiczny zamyka artykuł

ks. Jerzego Adamczyka dotyczący prawnego ujęcia problematyki procesji eucharystycznych.

Część muzyczną rozpoczyna artykuł Bożeny Muszkalskiej, w którym autorka porównuje restrykcyjne zakazy używania kobiecego głosu w ortodoksyjnych synagogach i w Kościele chrześcijańskim, ukazując późniejsze zmiany w tym zakresie. Następnie Irina Chachulska prezentuje w sposób szczegółowy specyficzne cechy i rozwój notacji muzycznych stosowanych w skryptorium tyńskim, na podstawie analizy pochodzącego z przełomu XV i XVI w. Antyfonarza opata Mściława – jednej z najstarszych zachowanych ksiąg opactwa benedyktynów z Tyńca. Z kolei Andrzej Gładysz przedstawia sylwetkę i naukowy dorobek zmarłego w ubiegłym roku o. prof. Józefa Ścibora CSsR, jednego z pierwszych absolwentów Instytutu Muzykologii KUL, późniejszego jego wykładowcy i dyrektora.

Dział sztuki sakralnej zawiera dwa artykuły. Pierwszy, autorstwa Jana P. Dettlaffa, dotyczy osoby i dzieła pomorskiego franciszkanina o. Grzegorza Gdańskiego OFM. W drugim tekście Adam Rosiński wskazuje na możliwości zastosowania technologii cyfrowych w budynkach sakralnych.

W dziale „Artykuły recenzyjne” znalazły się również dwa opracowania. W pierwszym ks. Stanisław Rabiej prezentuje postać i dorobek czeskiego liturgisty ks. Waleriana Bugela. Z kolei Czesław Grajewski omawia francuską polifonię liturgiczną XVII w. na podstawie opracowania lubelskiego muzykologa Miłosza Aleksandrowicza.

W dalszej części zamieszczono sprawozdania z konferencji i sympozyjów, a także omówienia nadesłanych nowości wydawniczych oraz jednego zagranicznego czasopisma liturgicznego i trzech krajowych periodyków muzycznych.